

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiróda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A német kancellár és a francia miniszterelnök meglátogatták egymást

Éjszakai ülések a londoni konferencián — A németek újabb kívánságai

— Az Estilap eredeti távirata —

Rövid londoni távirat azt adja hírül, hogy Marx német birodalmi kancellár és Stresemann külügyminiszter tegnap délből advariasági látogatást tettek Herriot francia miniszterelnök-nél, amit a francia kormányelnök egy óra múlva viszonzott. A háború kitörése óta, tehát több, mint tíz esztendeje hasonló jelentőségű diplomáciai formálásra nem volt példa.

Londonból táviratozzák: A szövetséges és német bizottság két mozgalmas éjszakai ülés után megegyezett a Dawes-tervezetben foglalt ellenőrzési módok tekintetében.

A tanácskozás mára virradóra éjjel két óráig tartott.

Este a szakértők a tizenégyes tanácsnak átnyújtották jelentésüket, amelyben a német megfigyeléseket három csoportba osztják és javasolták, hogy a konferencia bizottságai a német tagok részvételével újra üljenek össze. Az így újjáalakult bizottságok ma délelőtt megkezdték tanácskozásait.

A Ruhr-terület katonai kiűritésének kérdését a tizenégyes tanács nem érintette, mert az közvetlenül Franciaországra, Belgiumra és Németországra tartozik.

A szövetségesek delegátusai és német miniszterek tegnap este megkapták a szakértők jelentését a németek megjegyzéseire vonatkozólag. A jelentés megállapítja, hogy a németek megjegyzéseiben nincs legyőzhetetlen látszó nehézség.

A németek jegyzékükben kérik, hogy a szankciók alkalmazása előtt hallgassák meg az ő képviselőiket is és döntőbírói határozatot követelnek a flagrns mulasztás fogalmának tekintetében is.

Ugyanakkor szemben a franciáknak az álláspontja, hogy ezekbe a kérdésekbe nincs joga Németországnak beleszólni. A zálogok eloldásával kapcsolatban a németek azon az állásponton vannak, hogy a

Dawes-tervezet végrehajtásának előfeltétele Németország gazdasági és pénzügyi egységének helyreállítása.

Az amnesztia kérdésében a birodalmi kormány kijelenti, hogy a szeparatista törekvések miatt hazatérő vádja alá helyezett állampolgárokat illetően nem vállalhat kötelezettséget, mint-hogy

a franciák is vonakodnak a szabotázsval vádolt németeket szabadlábrahelyezni

Németország képviselőit követeli a háromtagú döntőbíró-ságban, amelyeknek tagjai közül legfelső fórumon az amerikai tag dönt arról, hogy Németország fizetéseinek a szövetsége-

sekhez történő átutalása körül, az átutalás megakadályozása céljából követett-e el pénzügyi manővert.

A konferencia köreiből az a hangulat alakult ki, hogy kevés kilátás van arra, hogy a konferenciát e héten befejezzék.

A Daily Chronicle úgy tudja, hogy a konferencia legjobb esetben szerdán, vagy csütörtökön fejeződik be.

A szakértők a tizenégyes tanács elé kimondottan bátorító jellegű jelentést terjesztettek a németek memorandumáról, amely több tekintetben leegyszerűsíti a tizenégyes bizottság munkáját.

A londoni sajtó változatlanul

optimista a konferencia munkálataival szemben. A német válság gyorsaságát jóakaratu tényként könyvelik el. A tizenégyes tanács a németek bevonásával tegnap este újabb ülést tartott, amely éjjel egy óráig húzódott. Az ülésen pontonként tárgyalás alá vették a németek memorandumát.

A bizottság kimondotta, hogy flagrns mulasztás alatt, a tudatos mulasztást értelmek. A németeknek azt a kérését, hogy a jegyzőkönyvet ők is aláírják, elvetették.

Az amnesztia kérdésénél Stresemann több kifogást emelt. Ebben az ügyben a jogi szakértők holnap nyilatkoznak.

Breitscheid német szocialista birodalmi képviselő az Evening Standard-ban nyilatkozik és kijelenti, ha a franciák haladéktalanul ki nem vonulnak a Ruhr-területről és a bebörtönözötteknek nem adnak amnesztiát, akkor kevés remény van arra, hogy a birodalmi gyűlés elfogadja a Dawes-tervezettel kapcsolatos törvényjavaslatot.

Miért kell a miniszter elé terjeszteni a felekezeti tanerők kinevezését

Tulbure inspektor érdekes nyilatkozata

A nagyvárad tankerületi főigazgató rendeletet bocsájtott ki, amely szerint

egyetlen magán, vagy felekezeti iskolának sincs joga tanerőt alkalmazni a miniszter előzetes jóváhagyása nélkül. Azoknak a kérésre, akik reagazsáltatni akarják magukat a tankerületi főigazgatóság és a revizorok útján felterjesztendő.

Ez a rendelet az iskolafenntartó felekezetek körében nagy izgalmat keltett, mert a rendeletből az egyházi iskolák jogainak újabb csorbitását olvasták ki.

A rendelet értelmezését illetőleg kérdést intéztünk Tulbure György inspektorhoz, aki az Estilap munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Ezidőszerint szabadságon vagyok és magam is csak a reggeli lapok hasábjairól értesültem a rendelet kiadásáról. Egy kissé meglepett a Nagyváradnak a rendelet kapcsán intézett vehemens támadása. Azonnal hivatalomba siettem, hogy a rendelet szövegét megismerjem és

a tapasztaltak után kijelenthetem, hogy a lap téves beállításban közölte a rendelet intencióit.

Nincs szó önkényeskedésről, sem pedig olyan szigorú rendeletről,

amely a felekezeti iskolák fenntartóit a desperáció karjaiba dobná.

A rendelet tulajdonképpen nem is mostani keletű. Már 1922-ben 78129. szám alatt érkezett hozzánk egy miniszteri rendelet, amely szerint a jövőben

a felekezeti és magániskolák tanerői állásaikat csakis a miniszter jóváhagyása után foglalhatják el.

Ez a rendelet azóta is érvényben van. A gyakorlatban az intézkedés azt jelenti, hogy az egyházi főhatóság által kinevezett, vagy megválasztott tanerő aktáit, diplomáját, erkölcsi és állampolgársági bizonyítványát a tankerületi főigazgatóság útján a miniszter elé terjesztették.

Minden esetben, amikor az akták rendben voltak, jóvá-

hagyásra ajánlottuk az illető tanerőt.

Aki ismeri az iskolatörvényeket, tisztában van azzal, hogy ez így volt a magyar uralom alatt is. Hogy példával is illusztráljam, megemlítem, hogy

ha Biharban a görög keleti egyház választott, vagy a görög katolikus egyház kinevezett új tanerőt, akkor kötelesek voltunk azt Vasady György magyar tankerületi igazgató útján jóváhagyás céljából a miniszterhez felterjeszteni.

— Az eddigi gyakorlatban csak akkor fordult elő — és 1922 óta ez is csak két esetben, — hogy a miniszter nem hagyta jóvá a kinevezést, ha az illető tanerő aktái nem voltak rendben, vagy

az iskolaépülete, ahová a tanerőt alkalmazni akarták, nem felelt meg az egészségügyi követelményeknek.

— Kérem, ne tessék a közvéleményt alarmizálni, mindössze egy az államot minden téren

megillető felsőbb ellenőrzési jognak a gyakorlásáról van szó. A meglevő tanerőkre természetesen a rendelet nem vonatkozik. Azzal, hogy

a rendelet módot nyújt a már állásukról lemondott magyar tanerőknek a reangazsálásra, azt hiszem a miniszter a legliberálisabb intenciókat árulja el.

Az inspector ur nyilatkozatára csak az a megjegyzésünk, hogy a magyar uralom alatt a tanerők felterjesztése az államségély szempontjából volt szükséges. Annakidején a felekezeti tanerők államségélyben részesültek. Örömmel üdvözlőnk a rendeletet, ha most is ezt a célt szolgálja.

Atlantic mozgó **Apolló mozgó**
9 1/4 órakor 6 és 9 órakor

Ma és holnap

A fenevad

Társadalmi dráma 6 felvonásban.
Loth Ila és Mattyasofszky Lionával.

Az Atlanticban fellép:
Claude akrobata-csoport.

Az Apollóban fellép:
Layard tanár, a bűvészet mestere.
Rendes helyarok.

HIREK

A női szabadegyetem igazgatóságának beiratkozási felhívása

Közljük az érdekeltekkel, hogy ez évi őszi kezdettel iskoláikat végzett leányok részére kulturtanfolyamot nyitunk. Ezen tanfolyam hivatva lesz növendékeit magas nivóju kiképzésben részesíteni, s az életben szükséges praktikus tudást fejleszteni. Célja intelligens generációt nevelni, akik az életbe egészséges és józan gondolkodással lépnek.

Az önművelődést egyetemi rendszerű előadásokkal valósítja meg az intézmény nyugat-európai hasonló intézetek mintájára. Vezetősége és előadói kiváló tudósok, művészek és írók, akik szakszerűen, nivósan vezetik hallgatóikat a tudás és művészetek megértéséhez. Előadandó tárgyak: világirodalom, képzőművészetek, román irodalom és művészet, román, francia, német és angol nyelv, zenei irodalom, technikai tudományok, általános művelődés, iparművészet, kézimunka, háztartás, testnevelés, sportok stb. Beiratkozások f. hó 11-ikétől f. hó 21-ikéig a Kereskedelmi Csarnok 1. emelet, ajtó 2. balra. Előadó termeink átalakítás alatt.

Egy váradi ezüstlakodalom akkordjai

Dr Popper Akosék ezüstlakodalma-ról sokat beszéltek mostanában. Meséket regéltek arról a virágerdőről, amely a város minden kertészüzletét kifosztotta, a pazar büfféről, amely a gratulálókat várta, Bucico polgármester meleg üdvözlétéről az Egyesült Bank igazgatósága nevében, Tripsó bíró lelkes köszöntőjéről a Gyermekbarát részéről, Bárdos dr és az árvagyermek megható gratulációjáról, a Csarnok, Nőegylet, városi vasut és sok más intézmény, az összes öreg és fiatal bankosok üdvözlétéről. De legjobban mulatnak azon a szellemes ötleten, melynek egy termékét egyik jelenvolt beküldte nekünk.

Egy csinos izléses papirasztalkendő-ről van szó, melynek sarkára a következő szöveg van nyomtatva ezüst korszoruban:

EGYESULT
dr Popper Akos
és Aron Irén
1899—1924.
augusztus 6.
Alaptőke:
Szerelem—szerenese.
— Évenként emelve
Fiókok:

Budapest:

Popper Annus, férj.
dr Kende Jánosné

Páris:

Popper Ernő

A kedves figyelemből minden vendég eltett egyet emlékül. A beavatottak azt is tudják, hogy az ötlet és kivitelezés a pompás kedélyéről és szellemességéről ismert dr Adorján Arminné műve. Így neki is kijutott a gratulációkból.

?NIBELUNGEN?

* A pesti szakszervezetek a munkanélküliség ellen. Budapestről táviratozzák: Vass helyettes miniszterelnök fogadta a szakszervezetek és munkanélküliek monstre küldöttségét és tájékoztatta őket a kormánynak a munkanélküliség ügyében élet-eléptetendő sürgős intézkedésekről. A küldöttség vezetője és szónoka Jászai Samu képviselő volt, akinek beszédére a miniszter hangsúlyozta, hogy a munkanélküliség nem politikai, hanem gazdasági probléma. A kérdést nem különállóan, de mindenképpen kell megoldania. A küldöttség meglepedéssel vette tud-

omásul a választ. A szocialista képviselők kijelentették, hogy a Ház összehívására semmi szükség nincs.

?NIBELUNGEN?

* Orvosi hír. Dr Bársony Vilmos szülész, nőgyógyász néhány napra elutazott.

* A munkásmatiné műsora. A folyó hó 10-én az Atlantic mozgóban tartandó munkásmatiné alkalmából színre kerül Garvai Andor „Törvény” című egyfelvonásos drámája, melyben Harsányi Miklós, Sorr Jenő, Huzella Irén, Kiss Gyuláné szerepelnek. Baranyav Jolán és Márkus Gyula operaáriákat adnak elő Várady Aladár kíséretében. Vér Zoltán, Vancák János, Ady Endre és Gábor Andor verseiből, Harsányi és Huzella Irén szavalnak. Kiss Gyuláné Hoffmannnak „A cár nevében” című monológiáját adja elő. Klein Margitka a 14 éves budapesti táncművész pedig Adv verseket fog táncban megjelentetni. Dr. Silbermann Jenő pedig a tendenciák jogosultságáról a művészetben fog beszélni.

?NIBELUNGEN?

x Heléna Makowska és Maria Jacobini, a két legszebb olasz filmszínésznő játszik az „Isten veled ifjúság” című szentimentális filmdrámában, amely cselekménye érdekességével és szép felvételeivel mindenütt nagy tetszésre talált. A 6 felvonásos darabot egy 2 felvonásos vígjáték, „Chaplin, mint boxbajnok” előzi meg. Az előadások kezdete a Dorian Terrasson 9 órakor, a Dorian-filmszínházban 6 órakor.

?NIBELUNGEN?

* Az M. S. E. (M. T. K.) Nagyváradon. Izgalmas mérkőzés lesz vasárnap délután a Sport-téren. Az M. S. E. Románia egyik legkitünőbb együttese méri össze erejét a Törökvel. Tekintve, hogy a marosvásárhelyi csapat a legjobb formában van (legutóbb a NAC-ot 2:0-ra verte), nyílt kérdés a győzelem. A mérkőzés 6 órakor kezdődik és dr. Morár Teofil vezeti.

DORIAN-TERRASSE és DORIAN-FILMSZÍNHÁZ

9 órakor

6 órakor

Ma, pénteken bemutató

Isten veled ifjúság

Szentimentális dráma 6 felvonásban.

A főszerepben: **Helena Makowska és Maria Jacobini.**

Ezt megelőzi:

Chaplin mint boxbajnok.

Burleszk 2 felvonásban.

MAI ZÜRICH NYILAS

NEWYORK	26
LONDON	237350
PARIS	2910
BUKAREST	240
BUDAPEST	069
BÉCS	0074
PRÁGA	155700
MILANO	2310

?NIBELUNGEN?

x Lóth Ila az Atlantic és Apollóban. A Fenevad című gyönyörű társadalmi drámában van uirá alkalmunk a legszebb és legjobb magyar filmstárnak. Lóth Ilának játékában gyönyörködni. A gyönyörűen felépített drámát a szébnél-szebb természeti jelenetek élénkítik meg. A kép szombatig megy. Az Atlantic mozgóban műsor keretében a Clauson akrobata csoport lép fel. Bevezetésnek a társulat egyik női tagja hoz mindjárt élenkséget a nézőtérre humoros tiroli énekszámával. Amit aztán ez az akrobata csoport mutat az egyszerűen határos a csodával. A közönség nem tud betelni e csapat produkcióival, s valóban régen láttunk olyan spontán tetszés megnyilvánulást, mint ez akrobata számok bemutatása alkalmával. Az Apollóban Layard tanár, a bűvészet mestere mutatja be tudományát és valóban az elismerés hangján kell róla szólnunk, mert a mutatványai szébnél-szebbek. Az Atlantic és Apolló mozgók igazgatóságának áldozatkészségét igazolja az, hogy ugy az Atlanticban, mind pedig az Apollóban az elsőrangú film mellett valóban nivós attrakció számokkal igyekszik a t. közönségnek zartfogását honorálni.

?NIBELUNGEN?

* Üzletáthelyezés. Bódis Ferenc, aranyműves üzletét a Vulcan (v. Nagy Sándor) utcából a Ferdinánd király-utrá helyezte át, ahol mindennemű arany- és ezüstműves munkát a legkedvezőbb feltételek mellett végez.

?NIBELUNGEN?

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszeráru üzlete
Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.)

Ezüstáru gyártás

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-ut.)

?NIBELUNGEN?

* Orvosi hír. Dr. Russ Sándor főorvos szabadságára hazaérkezett és rendeléseit Szatmar roveszky-utca 19. szám alatt délután 3—4 között újból megkezdte. Ad injekciókat tüdővész, érelmeszesedés és reumatikus bajok ellen, a legújabb módszer szerint.

?NIBELUNGEN?

x Kegyelet a Sas alatt.

?NIBELUNGEN?

Civilisation az Atlantic és Apollóban.

Jósika Mici Párisba megy

ooo

A nagyváradai színház drámai előadásai néhány esztendő óta ugyancsak összeforrtak Jósika Mici művészetével. Ez a tehetséges és elegáns művésznő eddig még nem szerződött még le a váradai színház jövő szezójára, de a jelek arra vallanak, hogy itt marad. Előbb azonban egy kis külföldi tanulmányutra indul. Mint értesülünk, Jósika Mici a jövő hét elején indul. Tegnap beszélünk vele és ezt mondotta:

— Igen, megyek egy kicsit körülnézni a világba. A nővérem családjával előbb a Salzammergutban fogunk pihenni, valószínűleg Gmundenben. Innen két hét múlva Velencébe utazunk, majd onnan egy turában Párisba. Hiába — higye el — nem élhet az ember igazán a művészetnek, ha nem ismeri meg Páriszt. Vagy két hetet szeretnék ott tölteni, s aztán impressziókkal, meg egy kis párisi toalettal visszajönni.

AZ ÉVVÉGI BIZONYÍTVÁNY

A papa határozottan fel van bősülve, mikor meglátja a gyerek évvégi bizonyítványát, mert az arról tanuszkodik, hogy a kis második gimnázista ugyancsak gyenge eredményt produkált.

— Hát hogy bukkhattál te meg, amikor a félévi bizonyítványod egészen jó volt? — kérdi.

— Na ez nagyon egyszerű. — hangzik meggyőződéssel. — Az első félévben a Schwartz ült mellett, de a második félévben a Blum. És ez a Blum a legpechesebb kibic az egész osztályban!

Egy város cégtáblák nélkül

Aki ma a dolgok városában, Velencében megfordul, valami egészen szokatlan jelenséget tapasztalhat. A Szent Márk-téren — mint Velencében nyaraló váradlakok írják nekünk — vagy a Frerrérián, ahol a legnagyobb kereskedések vannak, rögtön szembe ötlök, hogy egész Velencében nem látni egyetlen cégtáblát. Egyetlen apró feliratot sem látni, az üzlettulajdonosok neve eltűntek a boltaitók fölül, sőt még az idegenforgalom nagy központjáról is leszédtek a „Hotel” szócikát. Ezt a cégtáblapusztítást egy új adónem bevezetése idézte fel. Velence tanácsa ugyanis úgy akarta a város bevételeit szaporítani, hogy megadózta a cégtáblákat. Adóalapul a cégtábla nagysága és a betűk száma szolgált volna és minthogy az olasz kereskedők egy része rózsákkal párnázva, elhatározták, hogy az új adó ellen egységesen lépnek fel és beszedték a cégtábláikat. Azokat a cégtáblákat, amelyek nem voltak egykönnyen eltávolíthatók egy-egy viaszkos vászonnal fődöngték el.

Igy tehát a büls városatyáknak nem sikerült a bevételeket

szaporítaniuk, mégis a rendelettel nagyon nagy szolgálatot tettek. A csodálatosan szép gót és reneszansz épületek megszábadultak a sok nagy reklámtáblától, cégfeliratoktól, ma újra

régi művészi pompájukban tűnődökhnek. Üzleti levelek borítékairól is eltűntek a nevek. Minden üzletnek száma van és a borítékon név és cég helyett az üzlet száma van feltüntetve.

Milyen feltételek mellett helyezték szabadlábba a világhírű festmény tulajdonosát

— Budapesti tudósítónktól —

Az Estilap adott hírt arról, hogy dr Kovács Béla budapesti ügyvédet letartóztatták, akit az ügyészség rendelkezése a vizsgálóbíró azért fosztott meg szabadságától, mivel az olasz kormány által kiadni kért Palma Vecchio festményt elrejtette. A letartóztatást megelőzőleg dr Kovács, mint már jelentettük, kihallgatáson jelent meg Korányi pénzügyminiszter előtt, aki a következő öt pontból álló szerződést akarta vele elfogadtatni:

1. Dr Kovács feltétel nélküli megnevezi a kép jelenlegi rejtékhelyét.
2. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy a legközelebb tartandó minisztertanácsban dr Kovács kedvező kártalanítása ügyében javaslatot terjeszt be.
3. Senki ellen nem indítanak ez ügyből kifolyólag bünvádi eljárást.
4. A képpel kapcsolatos ed-

digi cselekményt jóhiszemű tévedésnek minősítik.

5. Az egész ügyről hivatalos kommunikét adnak ki, amely szerint dr Kovács saját jószántából juttatta a képet eredeti tulajdonosának birtokába. Ennek ellenében nem hozzák nyilvánosságra annak a külföldi személynek a nevét, aki ezidő szerint a képet őrzi.

Ezeket a feltételeket dr Kovács nem fogadta el, hanem ragaszkodott az 5000 dollár kártérítéshez, mire letartóztatták.

Letartóztatása után ügyvédje érintkezésbe lépett az illetékes körökkel és a fenti szerződéstervezet alapján megállapodást létesítettek, mire a vizsgálóbíró tegnap szabadlábba helyezte dr Kovács Bélát. Ezzel a nagy port felvert ügy aktái lezárultak és a nagyértékű festmény visszakerül régi helyére a gueroi székesegyház oltára fölé.

Izgalmas szerelmi dráma egy nyári vendéglőben

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Jasiból jelentik: Elena Rotaru nevű 22 éves dohánygyári hivatalnoknő lelőtte a szeretőjét Indome Gyulát, aki egy csernovici ezredben szolgált. Mindketten meghaltak. A véres dráma előzményei a következők:

Az utóbbi időben a két szerelmes sokat veszekedett egymással. Tegnap a katonának be kellett volna vonulnia ezredéhez. A vonat indulása előtt pár órával találkoztak egy kerti vendéglőben. Ettek-ittak éjjelután 2 óráig. Ekkor a fiú fizetett és felállt:

— Gyerünk! — mondta. Öt perc múlva indul a vonat.

Ebben a pillanatban a leány kirántotta a katona oldalzsebéből a revolvert és rácélozva elsütötte. A katonát a revolvergolyó fején találta. A leány ezután önmaga ellen fordította a fegyvert.

A vendégek mentőkért és rendőrökért telefonáltak. Mindkét áldozatot bevitték a kórházba. Két órán át igyekeztek az inspekciós rendőrtiszt valómást kivenni a fiatal párból, — de hiába. Az orvosok véleménye szerint a katona állapotja válságos, de nem reménytelen. A leány életéről azonban lemondtak.

A Csarnok a váradai kereskedők vízdíjának leszállítását kéri

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok a következő beadványt nyújtotta a vízvezetéki és csatornázási üzem igazgatóságához:

A tekintetes Igazgatóság legutóbb hozott határozatával az üzlethelyiségek utáni vízdíjat a folyó évi augusztus 1-én fizetett üzletbér 10 százaléka felett, a csatornázási díjt pedig annak 6 százalékaiban állapította meg.

Ezen határozat folytán ismételen kénytelenek vagyunk rámutatni arra a méltánytalanságra, amelylyel a tekintetes Igazgatóság a kereskedőket az üzletbér utáni víz és csatornázási díjjal tereli. A méltánytalanság abban rejlik, hogy az üzlethelyiségek utáni vízfogyasztás korántsem áll arányban azzal az összeggel, amelyet a tekintetes Igazgatóság ezen a címen a kereskedőktől beszed.

Birtokunkban van Kolozsvár, Arad,

tek után kivett vízdíj és csatornázási díj egy számba alig vehető összeg. Viszont nálunk egynemely kereskedői üzlethelyiség után szedett vízdíj magasabb, mint némely olyan ipartelepé, amelyek vízfogyasztással dolgozik.

Kérjük a tekintetes Igazgatóságot, hogy az üzlethelyiségek utáni vízdíj és csatornázási díj megállapításának alapját abban az irányban sürgősen revízió alá venni méltóztassék, hogy Nagyvárad város kereskedői üzlethelyiségeik után olyan arányban terheltesse meg vízdíjjal és csatornázási díjjal, mint a szomszéd városok kereskedői.

Kérjük a tekintetes Igazgatóságot, hogy ezen kérdés tárgyában mielőbb egy ankétot tartani sziveskedjék, amelyre az érdekelt kereskedelem delegátusait készséggel elfogja küldeni.

Lia Nistor szombati hangversenye

Szombaton este lép föl a Félix-fürdőben Lia dr Nistor, az erdélyiszerte ismert kiváló énekesnő. Előadása messze kimagasló művészi eseménye lesz az unalomba folyó nyári hónapoknak, s méltán megérdemli azt a nagy meleg érdeklődést, amely iránta megnyilvánul. Lia Nistor szuggesztív, elragadó égvénisége felejthetetlen benyomásokat kelt majd a közönségben. Drámai pompás felkészültsége pedig Nagyváradon is kivívja számára az elismerés babérkoszorúját. A hangverseny napján autóbuszok és vonat áll a Félix-fürdő és a város közti forgalom lebonyolítására. Előadás után is külön autóbuszok és különvonat várja a publikumot.

Idegenforgalom Nagyváradon

Tegnap a következők érkeztek Nagyváradra:

A Park-szállóba: Kardos Mór igazgató, Kolozsvár; Lányi Teodor dr fogorvos, Szabadka; Oranga József gyárigazgató, Budapest; Arendácky Ferencné háztartásbeli, Budapest; Marton József kereskedő, Arad; Harasnyai Jenő színész, Budapest; Dávid Ferenc kereskedő, Budapest.

A Rimanóczy-szállóba: Wallner Albert hivatalnok Hódmezővásárhely; Katona Dezső kereskedő Budapest; Kozma Henrik kereskedő, Budapest; Rotschild Ernő kereskedő, Bukarest; Kéri Andor kereskedő, Budapest; Dénes Tibor utazó, Temesvár; Beck Sándor gazdálkodó, Brassó; dr Baldony Lajos fogorvos, New-York.

A Metropol-szállóba: Adler Miksa ügynök, Szatmár.

Kik kerültek ujabban a váradai állampolgárok listájára

Nagyváradon legújabbban a következő lakosokat vették fel az állampolgári listára:

Szent László (v. Körös) utcai lakosok: Erdélyi Gyula 62, Havranek János 62, Tauszik Gusztáv 62, Popovics Sándor 62, Rosenbaum Sándor 62, Wilkesz Mihály 69, Gitea Sándor 72,

idősebb Kezdődy Géza 72, ifj. Kezdődy Géza 72, Oláh Zsuzsanna 69, özvegy Hant Béláné 69, özvegy Küntelen Jánosné 69, Noszák Sándor 69, özvegy Németi Istvánné 72, Márkus Mihály 69, özvegy Nagy Kálmánné 69, özvegy Székely Istvánné 69, özvegy Dobé Agostonné 69, Doboz

Károly 64, Juhász István 64, Csont Péter 64, Szász Berta 57, Galló Lajos 63, Felvinczy Lajos 63, Cornea György 57, Cornea Mária 57, Turcsányi József 63, Kohn Margit 21, özvegy Grünwald Ignác-né 21, Szantovan Péter 21, Seidler Benjámín 21, Grünwald Irén 21, Grünwald Lajos 21, Grünwald Ilona 21, Staub Gyula 21, Kirschner Mór 21, özvegy Stein Gáborné 21, Stein Ilona 21, Heller Béla 21, özvegy Rosenberg Mór-né 21, özvegy Kirsch Árpád 21, özvegy Kiss Károlyné 21, Paróczay Lőrinc 58, Krüzslic Pál 58, özvegy Passaly Péterné 58, Goldberger Sámuel 21, Klausner Henrik 30, özvegy Konkoly Lajosné 37.

Lazar György-utcai lakosok: Bulbuka Demeter 72, özvegy Vársárhelyi Mártonné 72, Bulbuka János 72, Grindl Gyula 72, Papp Gábor 32, Ecsedi József 72, Nagy Gyula 42, Perjési György 50, Perjési János 50, Hajdu József 50.

Egyesülési (v. Szent László) téri lakos: Mező Ernő 6.

Pece-utcai lakos: Szombati József 6.

Temető-utcai lakos: Juhász János 15.

Nogáll-utcai lakos: Steiner Adolf 2.

Vlaicu (v. Várház) utcai lakosok: Bodor Gábor 53, Brumar György 53, Pásztor Margit 53, Szőke Anna 53, Szőke Flóra 53, Pásztor Kálmán 53, Kállai Béla 53, Gózsá Mihály 53, Szőke Gergely 53, Neufeld Lipót 37, özvegy Beck Henrikné 37, özvegy Sonnenfeld Józsefné 45, Friedmann László 53, Mittelmann Jakab 53, Bleyer Kálmán 53, özvegy Rosenberg Mór-né 53, Herfi László 53, özvegy Blau Samuné 53, özvegy Ullmann Félixné 53, Heimlich József 53.

Lovas-utcai lakos: Máté Lajos 7.

Ferdinánd király (v. Rákóczi) uti lakosok: Ardelean Jusztin 10, Lebovics Rudolf 9.

Saguna (v. Kapucinus) utcai lakosok: özvegy Rendes Vilmosné 17, özvegy Berkovics Mór-né 17, Lóránd János 5, Liskai Mária 6, Mannhardt József 6, Grünfeld Áron 6, György Ernő 6, Lőrincz I. Henrik, Csikortás Katica 6, Szabó Sándor 6, Weisz E. Zsigmond 6, Weisz Szeréna 6, Weisz Dezső 6, György József 6, Hevesi Sándor 17, Hevesi Nándor 17, Gáspár Sándor 17, özvegy Pizsk Jakabné 17, Fenyő Ferenc 17, Gottfried Izidor 17, Nagy István (v. Tisza Kálmán) téri lakos: Schwartz S. Sámuel 7.

Cuza Voda (v. Szacsavay) utcai lakos: Halmos Hugó 16.

Kálvária-utcai lakos: Pártos Albert 20.

Halász-utcai lakos: Asztalos János 40.

Delavrancea (v. Ritoók) utcai lakosok: Wertheimstein Aranka 8, Szabó Margit 8.

Vitéz-utcai lakosok: özvegy Takács Antalné 30, Dobos Menyhért 30, Guthy Jenő 14, özvegy Cserei Zoltánné 72, Takács József 8, Hant Jenő 30, Török Ferenc 30, özvegy Török Mihályné 30, Orosz László 33, Fischer József 33, Egri Dániel 33, Vukalovics Géza 72, Szabó József 72, Bosnyák Imre 33.

Brottag János 42, György Julianna 42, Szabó Sámuel 10.

Jorga (v. Hlatky Endre) utcai lakosok: Róth Gyula Ábrahám 7, Schwartz Sámuel 7.

Alexandri (v. Teleki) utcai lakosok: Szepesi Margit 48, David Adolf 55, Szücs Mihály 55, Schwartz Lajos 55, Hitter Zsigmond 53.

Vlahuta (v. Szent János) utcai lakos: Stoicanescu Koriolán 31.

Aradi-uti lakos: Grósz Sándor 11.

Vitéz Mihály (v. Nagypiac) téri lakosok: Udvardy Ignác 11-a, Silberstein Emil 12, Silberstein Záli 12.

Marasti (v. Lázár Vilmos) utcai lakos: Kertész Márton 9.

Egy gyereknek megkövesedett a teste

Amerikai csoda

Az amerikai orvos világot szokatlan rejtelem elé állította egy Mazini Ramson nevű négyéves

Ohioi kisfiu, akinek teste lassan kővé változik.

Az orvosok nem tudják a betegség okát és nem találják rá ellenszert. A kisfiu sorsa — ha csoda nem történik — meg van pecsételve. A kövülés egyre jobban terjed fölfelé és mihelyt eléri a légzőszerveket. Maxine Rasonnak meg kell halnia. Ugy sejtik, hogy a poizsmirigy rendellenes működésében van a hiba. A kisfiu testének mérszartalma egyre nő, a szervezet neutralizáló képessége megszűnt, az izületek megmerevednek és a sejtek pusztulásával a bőr és a hús kővé változik.

A tragédia története egy évre nyúlik vissza. A kisfiu játék közben anyjához futott és térdére téve kezét, panaszkodni kezdett:

— Fáj, mama huz!

Az anyja megnézte a kisfiu térdét. Nyugtalanra tette hogy a kisfiu térdkalácsa nagyon hideg. Dörzsölésre azonban a hideg engedett és a kisfiu nem panaszkodott tovább.

Másnap azonban fáradtságérzetről panaszkodott a kis Maxine, a térde egyre merevebb és merevebb lett és egy nap, amikor az anyja a kisfiut fürdette, feltűnt neki, hogy a hús már nemcsak hideg, hanem ijesztően kemény is. Rányomta az ujját és megdöbbenve állapította meg, hogy körme úgy vésszódik bele.

mintha teljesen meg nem keményedett cement lenne a hús.

Eltartott egy egész órahosszat, míg a hús kirugódott és a köröm nyoma eltűnt.

Orvost hívtak, az orvos tanácstalanul csóválta a fejét. Csalhatatlan jelei mutatkoztak annak, hogy a kisfiu lába kővé változik. A test hidegsége napról-napra nőtt, lassan elérte a márvány hűvösségét, a köröm már nem vésszódott bele a megkövült húsba és egy este borzalmas dolog történt, amely elállította az anyja szíve verését.

Mikor lefektette a kisfiut, a gyerek térdre véletlenül erősen

beleütődött az asztalba.

Tompa koppanás hallatszott, a térdéről lehasadt egy darab és a földre esett.

A gyermek semmi fájdalmat nem érzett. Az anyja rémülten kapott a letört testdarab után és fölemelt a földről egy hideg, kemény kőszilánkot.

A szilánkot kémikusok vegy elemezték és megállapították, hogy közönséges mészkő, calcium carbonit.

Konziliumot-konziliumra tartottak a kisfiu felett. Megállapították, hogy a rejtélyes betegségnek scleroderma a neve, az orvosi annalesek azonban nem tudnak a tucatnál több hasonló megbetegedésről.

A processzus ugyanaz, mely kővé változtatta az ősvilági növényzetet

és megteremtette Amerika egyik legnagyobb természeti csodáját, az arizonai kővé vált erdőt. Az erdő több százezer évvel ezelőtt víz alá került, a vízben levő ásványi sók beszívárogtak a fák pórusaiba, elpusztították a sejteket és mire az erdő a víz alól kikerült, kővé vált benne minden fatörzs.

Maxime Ramson még élhet néhány évig, mert a processzus nagyon lassu. Évekkel ezelőtt egy dr. George Olson nevű minneapolis orvos jelentett hasonló esetet. Egy fiatal asszony változott kővé ugyanazon a módon, ahogy Maxime Ramson. A körülmények azonban sokkal tragikusabbak voltak.

A fiatal asszony férjét várta egy hónapok óta tartó üzleti utról. Mikor megérkezett a nyakába vetette magát és átkulcsolta karjával a fejét. A férj megábrándult, szétkulcsolta felesége kezét és nyugtalanul vizsgálni kezdte:

— Olyan hideg a kezed, mint egy kísértet és az ujjaid... mintha kőből lennének. Mi történt veled?

Az asszony zokogni kezdett és elmondta, hogy napok óta érzi, hogy hűl a keze és egyre merevebb. Azt hitte, hogy csak a vérkeringésben van a hiba és lassan minden rendbe jön.

A férj azonnal elhívatta dr. Olsont, aki megállapította, hogy az asszony menthetetlen

és a teste lassan kővé változik.

A szerencsétlen nő néhány év múlva egy szanatóriumban meghalt. A kezét azonban halála napjáig rejtve tartotta a férje elől. Nem bírta megbocsátani, hogy borzadva fordult el tőle.

Színház

○○○○

Szombat délután: Három grácia, mérsékelt helyárakkal, kezdete fél 4 órakor.

Szombat este: Gyere be rózsám, operett újdonság először, premier helyárakkal.

Vasárnap délután: Pompadour, mérsékelt helyárakkal, kezdete fél 4 órakor.

Vasárnap este: Gyere be rózsám, operett újdonság másodszer.

Hétfő: Az asszony verve jó, népszínmű, a karszemélyzet jutalomjátéka, rendezés helyárakkal.

— Hegyek alján és Három grácia. Ma este lesz az utolsó opera előadás az idei szezonban és ez a Hegyek alján D'Albert nagyszerű műve lesz. Ebben az előadásban bucsuzik az opera együttes Baksai, Baranyai, Gavora, Tihanyi, Feleki, Márkus és Békési. Ugyancsak Váradi karnagy is ebben az operában bucsuzik az idei szezonban a váradi közönségtől. Dlután mérsékelt helyárakkal a Három gráciának lesz az első délutáni előadása a bemutató előadás szereplőivel.

— Antónia. Ma — az idei szezon egyik legnagyobb sikerű vigjátékának az Antóniának lesz az utolsó előadása a bemutatóelőadás szereplőivel. Ez lesz a drámai együttes bucsu előadása, így tehát Jósika Mici, Pogány Janka, Körösi Juci, Kertész Mancsi, Tóth Elek, Földes, Sorri Jenő bucsuznak. A cigányprímdes szerepét ezúttal a közkedvelt Bura Sanyi játssza.

— Szombati és vasárnapi bucsuelőadások. Szombaton és vasárnap ugy délután, mint este bucsuzik az operett együttes négy kiváló operett előadás keretében. Szombaton délután a Három grácia, vasárnap délután pedig a Pompadour kerül színre. Mindkét operette mérsékelt helyárakkal lesz a színház műsorán. Szombaton este lesz a Gyere be rózsám táncos operettének a bemutató előadása, melyben Misogónak igen hálás szerep jutott, melyet a budapesti Király színházban is a jövő szezon elején el fog játszani. De az operett többi szereplőinek Kovács Károlinak, Biczónak, Zilahinak, Borovszkinak, Pattantyusnak, Madasnak és Galambosnak is nagyszerű szerep jutott a mulatságos operettben, mely vasárnap este bucsu előadásul másodszer kerül színre ugy a szombati, mint a vasárnapi előadás premier helyárakkal mellett lesz megtartva.

— Az Ördög és az Asszony verve jó. A színház bucsu előadásain kívül még hétfőn este a karszemélyzetnek lesz a jutalomjátéka, kedden este pedig Harsányi Miklós bucsuzik a nagyváradi közönségtől Molnár Ferenc az Ördög című vigjátékában. Ezekre az előadásokra is már most meglehet váltani a jegyeket.

XX

Kiárusítás. F. hó 4-től 15-ig. Mult évről visszamaradt férfi öltöny, felöltő, szövetek. átfemeneli és télikabát

Deutsch Posztóáruház Str. Avram Iancu (Kossuth-u.)

Cimre figyelni.

XX

Váradiai Abbáziában

Milyen az élet a Quarnero-partján
Egy varadi táncosnő sikerei

Valamikor, a béke gondtalanabb napjaiban nem nagy újság volt ha valaki Váradon este elhatározta, hogy másnap a Quarneróban vacsorázik. Mi volt az lerándulni egy kicsit Abbáziába. Néha a Royal félteraszát megtalálhattad odalenn, s az Angiolinában, vagy a Quittában egy más mellett állottak a váradiai kabinjai. Az igaz, hogy öt pengőt csak a legkönnyelműbb emberek tudtak elkölteni egy nap. Azóta bizony nagyot fordult a világ. Határok ékelődtek Várad és Abbázia közé, s az élet is megdrágult ott is, meg itt is. De lassanként mégis csak visszatér a továtűnt szokás. Már megint váradiai arcok tűnnek fel a szép tengerparton s ha az arcok gyűrtebbek is, a rend meg is változott, a pénz is másképp fest, mint hajdan és az osztrák rendőrök helyett bersaglieriek sétálnak a Locky előtt, a sós tenger leverője a régi maradt.

Várad nyaralóktól kapjuk azt a fürdővelet, amely némi fényt vet az új Abbázia életére. Nézzük mit mond az abbáziai írás:

Az utazás már nem a régi. Nem a pesti keleti pályaudvarról indulunk a fiumei gyorsal, hanem délután öt órakor a Déli vasútról. A megszokott hajdani utvonat a Karsztokon, Kameralmoravican keresztül még nem nyílt meg, s Fiumén át bajos eljutni Abbáziába. Végig a Balaton mentén rohan le a trieszti gyorsvonat. A balatoni fürdők vendégei kinn várják a vonatot az állomásnál. Siófok, Boglár, Fonyód...

Az abbáziai utasok a trieszti gyorsból Posthumian, vagyis az Adelsbergi-barlang előtti kis jugoszláv állomáson: Rakeken szállnak át a személyvonatra. Ez feltizenegyor délelőtt érkezik le Mattugliebe, Abbázia vasuti állomására. Innen villamos, vagy kocsis viz le fél óra alatt Voloscan keresztül Abbáziába.

Abbázia hallatlanul mondain hely lett. Nemzetközi publikum lepte el a magyarok kedvence tengeri fürdőjét. Ugy hat Abbázia, mintha az emberek a világ minden tájáról idehozták volna életörömeiket. A bőrben nem férő emberiség jött tán ide szórakozni, jól élni és mulatni. Reggeltől estig szó a zene, dohol a jazz-band és áll a tánc... Nagy érdekes, hogy meztlábba húzott színes cipőkben, harisnya nélkül táncolnak a nők. És hogyan járnak? A divat könnyed, majdnem frivol. A nők reggeltől estig fürdő-keppben. Alatta megdöbentően bátor dekoltázsú trikó. Nem is tudja az ember, van-e még valami, amit elrejtene a mohó szemek elől... Na és ezek a kepek. Micsoda fantasztikus színek és egzotikus minták. Talán csak a férfiak állandó toalettjei, a pijamok versenyezhetnek velük. Mert a sétányokon, az édes Súdstrandon, avagy a Kurmuzik előtt csak pijamás urakat látni. Fantasztikus változatok. Az enyhébbek a méregzöld vagy kénsárga frottirkelméből készültek. De akad kobaldkék aransárga csillagokkal, sőt egy nápolyi költő egész nap az elmaszöld pijamájába szőtt piros csikokkal vesélyezetteti a szolid izlést. Egyébként a normálisan öltözött férfiak kabát nélkül járnak, a nők meg kalapot nem hord-

danak. Az egzotikus toalett az új módo mellett a roppant homokstrandra épült Palaceban és a régi Quarneróban simmiznek.

A kártyát megölték Abbáziában, s a házardjátékok közül még a lovacska is eltűnt. A Casino des Etrangerst becsukhatták. Az olaszok ebben szigorúak egy kicsit. De a szenvedélyes házardörök átmennek a Fiume melletti jugoszláv Susakba, ahol lehet ruletten, bakkozni. A palikat ingyen autó viszi át. Fiume és Abbázia közt különben a hosszú ideig elzárt forgalom megindult. Olyan, mint régen, csak épen elaszínek alatt siklanak, a hajdani Ungar-Croata hajói. A hajóut most sem drága.

Különben Abbáziában az árak meg lehetősé stabilak. Egy penzió, tengerre nyíló balkonos szobával, elegáns helyen, jó kosztal — nem az olajos olasz konyhával — mindössze 40—50 lira. Ehhez 12 százalékot ütnek a személyzet javára és napi 2 lira a kurtaxa.

A nagyváradiak régi fészkeket a Bristolt keresik fel most is, de sokan vannak a gyönyörű és finom ellátást nyújtó dr. Mahler-Kurhausban. Ez még a legrendesebb, nyugalmas pihenő. Pom-pás parkja a tengerre nyílik, s kiesik a könnyelmű és hangos mulatságok milliójából. És nem is drágább, mint más penziók.

A váradiai közül most Antal

fi Margitnak, a kitűnő váradiai táncosnőnek őszinte sikere van. A világ háború híres olasz tábornokának, a magyar fegyverszüneti tárgyalásoknál szereplő Diaz generálisnak a hugát, valamint Eszterházy Marietta hercegnőt ő tanította be mondain táncokra. Különben Antalfy Margit Olaszország belsejében is járt és sok új táncot hoz magával hazá Nagyváradra.

Egyébként hosszabb időn át tropikus hőség feküdt az emberekre, amit most néhány nap óta lehűtött a bóra. Az eső is esik. De ez alig jelent egyebet, minthogy kevesebben fürödnek a tengerben és többen táncolnak a simára kefélt parketten.

Egy millió lej aprópénzt cserélt be a Banca Nationala váradiai fiókja

A Banca Nationala pénztára előtt napról napra többen álldognak, hogy elrongyolódott pénzüket beváltás. Ezzel kapcsolatban panaszok is hangzanak, hogy a pénzcsereelő fórumok — különösen az adóhivatal — sok egy és két lejes beváltását megtagadják, azzal az indoklással, hogy a bankjegy sorszámaiból egyik, vagy másik hiányzik. Az Estilap munkatársa ezért a legkompetensebb személyiséghez, Stefan Ciuntu-hoz, a Banca Nationala igazgatójához fordult és megkérdezte, nem lehetne-e az elrongyolódott egy és kétejesek beváltásánál az ediginél is liberálisabb eljárást követni, hogy a közönséget károsodás ne érje? Ciuntu igazgató ezt válaszolta:

A mi eljárásunk a lehető legliberálisabb, mert igazán csak a legkritább esetben utasítunk vissza becserélésre hozott papírpénzek közül. Felsőbb helyről kapott rendelet írja elő, hogy olyan bankjegyet, amelynek sorszámai hiányoznak, ne váltsunk be. De még ilyet is becserélünk, ha a sorszámoknak legalább fele megvan. Ilyenkor a bankjegy névértékének felét fizetjük ki.

Arra a kérdésünkre, hogy milyen összegű pénzt váltottak be június elsejétől kezdve: Ciuntu igazgató így válaszolt:

Az elmúlt hét alatt körülbelül egymillió kétszáz ezer lejnyi egy-, két-, öt és húszlejes papírpénzt hoztak hoz-

zánk becserélni. Ebből hozzávetőlegesen nyolcszáz ezer lejre lehet becsléni az egy- és kétejes papírpénzeket, aminek ellenében mi fémpénzt adtunk ki. Hogy ez a becserélés meddig tart, az még nincs megszabva.

Megkérdeztük még Ciuntu igazgatót: mi a megjegyzése egyes bankoknak arra a panaszára, hogy a deviza-kiutalás rendkívül nehézkes?

Ez csak azoknál az érdekelteknél állhat fenn — mondotta az igazgató — amelyeknek irataik nincsenek rendben. Ha az okmányok rendben vannak, akkor én a legsimábban kiutalom a devizát. Ez a helyzet.

Miért függesztették fel a katonai ügyosztály főnökét

Nagyvárad város katonai ügyosztályának főnöke: Széles Gábor ellen, — mint ismeretes, — az ügyészség vádiratot készített, amelyre az a körülmény adott okot, hogy Széles Gábor állítólag pénzt fogadott el katonai igazolványok kiállításáért. Az Estilap munkatársa illetékes helyen ezzel kapcsolatban a következő információt nyerte ma délelőtt:

Múlt év decemberében Weisz Ignác szabómeister fiának Weisz Bernátnak katonai igazolványt kért Széles Gábortól, aki az igazolványt állítólag 3500 lej ellenében ki is adta noha tudta, hogy Weisz Bernát magyar állampolgár, aki magyar útlevéllel tartózkodott itten. Ugyanakkor a polgármesteri hivatal átíratot kapott a hadkiegészítő parancsnokságtól, hogy sok hamis katonai igazolvány van forgalomban. A polgármesteri hivatal ekkor megkérte a hadkiegészítő parancsnokságot, hogy konkrét eseteket soroljon fel. Széles Gábor különben hetek óta fel van függesztve állásától és ha a törvénytisztelő elítéli, akkor elmozdítják de ha a bíróság felmenti, akkor csak a városi fegyelmi vá-

lasztmány foglalkozik az ügygel.

Széles Gábort általában igen rokonszenves embernek ismerik Váradon, aki mindig jóakarattal intézte el a hozzáfordulók kéréseit és előzékeny viselkedése sok hívet szerzett neki.

Megtalálták az öngyilkos jelöltet

Kelemen Kálmán eleget akart tenni írásbeli kötelezettségének

Az ügyészség vezetője, dr. Sovrea Valér tegnap levelet kapott Kelemen Kálmán nevű piaci árustól, aki a Hevesi-telep 6. szám alatti házban lakik. Kelemen hosszú, siralmas levélben bejelenti, hogy veronállal megmérgezi magát, mert nem bírja tovább az üldözést, amelyben a családja és hozzátartozói részesítik. Hozzá tartozói? Átvitt értelemben tényleg a hozzátartozóit vádolja, tudniillik a levélben elsősorban a feleségéről, a felesége szeretőjéről és a szeretőjének a családjáról beszél, mint akik az ő végzetének közvetlen okozói.

Ezután értesitem a vezető ügyész urat — sirja a levél, — hogy a mai napon veronállal megmérgeztem magam.

Természetesen a levél vétele

Ma írják alá az angol-orosz szerződést

Az Estilap eredeti távirata —

Londonból táviratozzák: Az angol-orosz szerződést ma írják alá. Angol részről Mac Donald és Ponsombray, orosz részről Joffe jegyzik a szerződést.

Az angol alsóházat szeptember harmadikáig napolják el.

után dr. Sovrea Valér azonnal intézkedett, hogy az eltűnt kereskedő lakására rendőri bizottság menjen ki és állapítsa meg, hogy tényleg beváltotta-e a fenyegetéseit az elkeseredett ember.

A bizottság tényleg kiszállt a Hevesi-telep 6. számú házba, ahol Kelemennek hült helyét találták. A házbeliek állítása szerint már két nap óta nem is volt otthon. Akkor keresni kezdték zugszállodákban, parkokban, szóval olyan helyeken, ahol veronállt bevenni kellemes. De nem találták sehhol. Kelemen nyomtalanul eltűnt s már-már azt lehetett hinni, hogy valahol távol az élet zajától rokonszenvesen, szerényen visszavonulva a nagy porfelverés után lehunyta szemét, s ezzel a mi szemünkől is

Theil szalámi, Sibiu — Nagyszeben

könnyet esalt volna elő, fölbukant a város közepén egy Bunyitai ligetbeli sezlónon sápadt, ijedt arccal fogva a hasát. A dolog úgy történt, hogy reggel 8 órakor Russu komisszár és dr. Popa tisztiorvos megjelentek a Heitai-utca 8. számú házban, ahol hirtelen meghalt egy szegény napszámosember, akit Nagy Józsefnek hívtak és 41 évig viselte az élet nehéz terhét.

Az orvos éppen vizsgálta a holttestet, amikor az odacsődült környékbeli emberek rémülten ujságolták, hogy a közeli Bunyitai-liget-utca 47. számú házban valaki öngyilkos lett. Szelemy Nagy Józsefnek már úgy sem lehetett segíteni, a tisztiorvos és a rendőrtiszt kocsiba ültek és a jelzett házban ott találták a keresve-keresett öngyilkos jelöltet, Kelemen Kálmánt. Egy rokoni szobájában valami, eddig meg nem állapítható anyagu folyadékot vett be, amittől görcsös fájdalmakban vonaglott. Russu komisszár megállapította, hogy a poharat, miután Kelemen kiürítette, vízzel kimosta, hogy ne lehessen megállapítani, mint tartalmazott. Értesítették a mentőket, akik bevitték a kórházba, ahol kimosták a gyomrát. Russu komisszár megkísérelte a Kelemen kihallgatását, de az öngyilkossága okáról megtagadott minden fölvilágosítást. Különböző állapotba nem ad aggodalomra okot.

Beján kapitány, a rendőrség büntetői osztályának vezetője egyébként a következőket mondja még munkatársunknak Kelemen levelére vonatkozólag:

— Julius közepén — úgy mond Beján — három följelentés érkezett hozzánk Kelemen Kálmán elien. A följelentések, amelyek Kelemen édesapjától, bátyjától és egy kereskedőtől származnak csalással, sikkasztással vádolják a kereskedőt. Ezenkívül három anonim följelentést is kaptunk, amelyekkel politikai színezetük miatt nem foglalkoztunk.

A három előző följelentés ügyében kihallgattuk Kelemen Kálmánt, akinek bár a kihallgatások alatt beigazolódott a rossz-hiszemősége, szabadon bocsájtottuk és folytattuk a tanúkihallgatásokat.

Augusztus 4-éig a detektívek nem háborgatták Kelemen.

Augusztus 4-én önként állított be Kelemen Borodi detektívfelügyelő szobájába, hogy érdeklődjék. De Borodi elutasította azazal, hogyyszombatra kapott idézést, majd akkor rendelkezésre áll.

NAGYVARADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	345
DOLLÁR	225—
SVÁJCI FRANK	4260
OSZTRÁK KORONA	322
FRANCIA FRANK	1235
CSEH KORONA	660
LIRA	995
PONT STERLING	1008

• UJ KÖLCSÖNKÖNYVTÁR JEGYZÉK megjelent, ára 10 lei. HEGEDÜS HIRLAPIRODA KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA

Sonnenfeld Adolf részv. társ.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LEVELEZÉS

SZOLID és megbízható cég Kertész Reclam üzlete Rimanóczy-utcán, hol divat őszi kosztüm kabát és női ruha szövetek olcsóbbak, mint bárhol.

HAZASÁG

HAZASSÁGKÖZVETÍTÉSI ügyben méltóztassék lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten uri és diszkrét előkelő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások: Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból. 2008

ALKALMAZÁS

HARMADIK gimnazista kislányhoz keresek érettségizett román instruktort. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 391

ELSŐRENDÜ varrónő házakhoz ajánlkozik. Varju-utca 24. 392

EG ügyes tanulóleány azonnal felvétetik a Rosenberger manikűr szalonba, Köröspart. 388

TANULÓ fizetéssel felvétetik a Spitzre és Lengyel céghez. 389

IRODAI üvegfal, üzletberendezés eladó a Hegedüs hirlapirodában. 37

ADÁS-VÉTEL

HENCSEK, prima, olcsón eladó. Hálsz-utca 22. 390

NŐI és férfi szőrmebéltés autóbunda eladó. Cim Hegedüs hirlapirodában. 379

EGY szép közép nagyságú thóra eladó. Cim Strada Horia (Báthory-utca) 16. ajtó 610. 381

ELADÓ rövid zongora. Palisander ebédülő 6 székekkel. Cim Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 272

FÜRDŐKAD kályhával eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 377

NAGYON szép horgolt ridikülök, horgolt selyem terítők, rojtos kendő eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 310

ZONGORA rövid, fekete eladó, sürgősen. Vitéz-utca 32. Lukácsok.

SÜRGŐSEN eladó Cseresznyefa ebédülő világos hálószoba 4—3 m. szmírnaszőnyeg, 2 és fél—3 és fél perzsaszőnyeg, kisebb perzsák, lámpák, porcellánok, képek, hármass garderob szekrény fehér. Cim Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 273

KÜLÖNFÉLEK

BIZOMÁNYBA elfogadok porcellánt. kézimunkát, fehérneműt. Szász, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 23

GÉPAJOUROZÁST olcsón és jól készít Erbsteinné, Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 28, vagy Sztaroveszky-utca 11. szám. 126

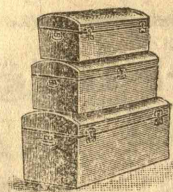
Eladó

40 kishold föld tanyával, szép 2 szobás lakással, istállókkal, sertéshizlalóval, jó országot mentén felszereléssel 600,000 lei. — Kettő kishold szőlő sürgősen 2 szoba, konyhas épülettel, istállóval, terméssel 75,000 lei. Kisebbs nagyobb házak.

Értekezhetni

Toma Józsefnénél

Nilgesz-telepen, d. u. 3—6-ig Körös-utca 21. szám.

A legjobb kivitelű bőr-, fieber- és vászonbőröndök, valamint berendezett kazeták és iskoldatások detailban is

kaphatók engross árak mellett a Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyárban Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. Javítóokai is vialunk. Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18.

Resicai Electromotorok Lerakat és Körletképvisellete

Roessemann és Kühnemann R. T.

Budapest, keskenyvágyu vasutak és sodronykötélpályák gyáranak lerakata és vezérképvisellete, valamint

Krauss & Co müncheni mozdonygyáranak képvisellete.

Kemény Béla okl. mérnöknel

Nagyvárad, Ciorogariu (Uri-u.) 4. Tel. 10 72

Engross

arany, ezüst, nickel-órak, Brilliónt aranyárak, óra-fourniturákból nagy raktár. Rendkívül olcsó árak!!

Brilliónt, aranyat beváltok!!

HERBST FÜLÖP Bul. Regele Ferdinand 9.

SONNENFELD-NEL

ORADEA-MARE TELEFON 62

Csodás női kabát kelmék és férfi ruhászövetek érkeztek

Klein Ödön-céghez

Mih. Viteazul (Nagypiac-tér) 14. Harmati fűszeressel szemben.

Ha fürdőre utazik!

Aszódinál
vásároljon

málnaszörpöt, gyógy-akácmezt, számit, vajat szardniát, finom friss csokoládé bonbonokat, fűszer és csemege osztályom havi bevásárlásnál 5 percent rabatot ad. 8-féle zamatu pörkölt kávéim utánozhatatlanok. Aszódin Sas-palota.

Fényképező gépek

használt jó állapotban nagy választékban

olcsón kaphatók.

STERNBERG

Kishidő. Telefon: 13-45

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérjen árajánlatot

C. F. R. vonalakon 45% fuvarkezdvezmény

Harántgyaluk (Shaping)

Fúrógépek

Hydraulikus prések

Olajgyártó berendezések

Fogaskerék marások 1000×400mm-ig

Transmissiók, függőgyámok és csapágys

Mindenfajta vas- és fémöntés

C. F. R. vonalakon 45% fuvarkezdvezmény

Kérjen árajánlatot

Nagyvárad Vasöntöde és Gépgyár Részvénytársaság